

Datum

14 mei 2024

Onze referentie

46642561

verslag

Afstemmingsoverleg Onderzoekskader hoger onderwijs
VH, UNL, NRTO, LSVb, ISO

Vergaderdatum en -tijd 14 mei, 13u-14.30u
Vergaderplaats Utrecht
Aanwezig NRTO, VH, ISO, IvhO

1. Opening

De inspectie opent de vergadering, heet de deelnemers welkom. UNL en LSVb hebben zich afgemeld wegens urgente ontwikkelingen.

2. Toelichting proces en inhoud onderzoekskader hoger onderwijs

De vraag die tijdens het overleg voorligt, is of de deelnemende partijen akkoord kunnen met het huidige concept onderzoekskader of dat zij bezwaren hebben tegen de huidige tekst.

De inspectie licht toe dat dit overleg een onderdeel is van de formele afstemming van het onderzoekskader, zoals bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Wet op het onderwijstoezicht. Over het kader loopt ook nog afstemming met het ministerie van OCW. Eerder heeft de inspectie een vergelijkbaar afstemmingsoverleg met de NVAO en CDHO gevoerd.

De inspectie licht het proces van de totstandkoming en de inhoud van het onderzoekskader toe. Hierover hebben de deelnemers ook een memo ontvangen. Bij het opstellen van het voorliggende concept onderzoekskader heeft de inspectie er bewust voor gekozen om dit beknopt en dicht bij de wettelijke vereisten te houden.

3. Reactie en vragen koepels en studentenbonden

Per vertegenwoordigde groep bespreken we de vragen en opmerkingen.

ISO

Het ISO heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het concept onderzoekskader zoals dit er nu ligt. Wel heeft het ISO een aantal vragen ter verheldering en tekstsuggesties.

- Bij §3.2: Hoe houdt de inspectie rekening met redenen voor niet-naleving in het toezicht en hoe werkt dit door in handhaving?

De inspectie geeft aan dat de redenen voor niet-naleving naast veel andere aspecten worden meegewogen in de beslissing welke vorm van toezicht het meest effectief is. De inspectie benadert bijvoorbeeld een bestuur dat zelf proactief met een casus bezig is anders dan een bestuur dat geen eigen initiatief toont. En wanneer bijvoorbeeld in een casus blijkt dat er geen sprake is van onwil maar van onkunde, hebben voorlichting en een normoverdragend gesprek vaak al voldoende effect.

De inspectie kent een uitgebreide procedure waarin stapsgewijs het toezicht wordt bepaald. Allereerst in de weging van binnengekomen signalen, vervolgens in het verkennen van de precieze situatie. Voortdurend zijn hier ter validering en correctie nieuwe mensen bij betrokken, vanuit het meer-ogen-principe, om tunnelvisie te voorkomen. Wanneer de inspectie uiteindelijk besluit een onderzoek in te stellen, worden ook weer nieuwe mensen op het onderzoek gezet.

Inspectie: Het is de bedoeling dat dit proces van interne kwaliteitsborging ter verduidelijking ook in het onderzoekskader komt.

- Bij §4.1.1: Bestaat er prioritering in de aspecten die de inspectie meeweegt bij de beoordeling van signalen?

De inspectie geeft aan dat de aspecten 'aantal ontvangen signalen', 'effect op de kwaliteit van onderwijs' en 'effect op (aspirant-)studenten' vrijwel altijd het zwaarst wegen, maar dat deze niet altijd de doorslag geven. Het gaat om de weging per casus van zoveel mogelijk aspecten in samenhang en binnen de context van de casus. Hiervoor is lastig een beslisboom o.i.d. op te stellen.

Inspectie: We nemen de wens voor verduidelijking van de prioritering op in de ontvangen feedback en wegen deze later af.

- Bij figuur 1: Hoe deze figuur te lezen?

Voor interventies en handhaving wordt vaak het beeld van een ladder of piramide gebruikt. Die wilden we in deze figuur vermijden, omdat deze teveel een opvolging richting een climax veronderstelt. Figuur 1 moet duidelijk maken dat de inspectie ook halverwege het model kan instappen of bij herstel al vroeg in het model het toezicht kan afronden. Per casus weegt de inspectie af welke vorm van toezicht gewenst is en welke stappen doorlopen worden (zie hierboven).

- Agendering via jaarwerkplan en Informatieafspraken: Kan deze ook met studentenvertegenwoordigers (ISO en LSVb) gedeeld worden?

Deze documenten zijn in principe openbaar beschikbaar op de websites van de koepels en OCW.

Inspectie: We bezien hoe deze ook proactief met studentenvertegenwoordigers te delen.

- Bij §4.3: Hoe wordt bij instellingstoezicht het studentperspectief meegewogen?

Dit perspectief valt onder het aspect onderwijskwaliteit, maar staat in de tekst nu niet geëxpliciteerd.

Inspectie: We nemen de wens voor explicitering studentperspectief bij afweging instellingstoezicht (bijv. door verwijzing naar §4.2) op in de ontvangen feedback en wegen deze later af.

- Bij §4.3: Welke informatie haalt de inspectie op in haar beslissingen over instellingstoezicht? Horen zij daarbij ook de medezeggenschap?

Tot en met de verkenningsfase haalt de inspectie informatie op via het bestuur. Soms kiest de inspectie ervoor om ook andere groepen te spreken, maar meestal blijft dit beperkt. ISO geeft aan dat het spreken van de medezeggenschapsraad/-raden belangrijke aanvullende informatie zou kunnen geven voor de afweging van de inspectie. De inspectie erkent dit en zal bezien hoe zij hier invulling aan wil/kan geven.

NRTO

- De NRTO vraagt, net als ISO, naar verheldering over de manier waarop de inspectie tot prioritering in haar toezicht komt. Wat weegt het zwaarst, hoe en waar verantwoordt de inspectie zich hierover? De NRTO geeft aan dat ze transparantie op dit punt belangrijk vindt. Voor de NRTO is dit punt een bezwaar bij het huidige concept.

De inspectie grijpt terug op het antwoord dat al aan ISO is gegeven, wat betreft de weging van afzonderlijke aspecten en de interne kwaliteitsborging van besluitvorming. Daarnaast staat in elk onderzoeksrapport over instellingstoezicht onderbouwd hoe de inspectie tot de beslissing van een onderzoek is gekomen. De methode staat eveneens uitgebreid beschreven in een rapport. Bij stelselonderzoeken is de programmering in het jaarwerkplan leidend en bestaat per onderzoek een technisch rapport ter onderbouwing van de onderzoeksopzet en methodologie.

Inspectie: We zullen, mede naar aanleiding van het punt eerder ingebracht door het ISO, de prioritering en de interne kwaliteitsborging van de besluitvorming duidelijker beschrijven. De herschreven paragraaf 4.1 delen we met de deelnemers aan het overleg. Wanneer bij deze tekst alsnog bezwaren in stand blijven, zullen de bezwaren een meer formeel karakter krijgen en deze schriftelijk onderbouwd ingediend worden.

- De NRTO geeft tevens aan dat de Beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten alleen in de bijlage en niet in de hoofdtekst voorkomt.

Inspectie: We zullen de beleidsregel ook in de hoofdtekst opnemen.

VH

- De VH herkent zich in veel genoemde punten door ISO en door NRTO. Met name het punt rond prioritering herkent ook de VH.
- De VH vraagt vervolgens naar hoe de inspectie haar bevorderende taak (cf. artikel 3, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op het onderwijstoezicht) interpreteert.

De inspectie antwoordt dat zij deze bevorderende taak als 'stimulerend toezicht' formuleert. Hierover is onlangs een Kamerbrief verschenen die zich weliswaar richt op het funderend onderwijs maar ook inzicht biedt in hoe de inspectie stimulerend toezicht breder invult.

Het gesprek gaat door over beleidsvorming en agendering binnen het toezicht en hoe hiertussen de grens te bewaken.

De inspectie geeft aan dat dit soms dicht bij elkaar ligt, maar dat zij zich altijd bewust wil zijn van haar rol als toezichthouder. Dit betekent dat zij binnen het stelsel bepaalde knelpunten of kansen soms sneller kan overzien en signaleren, maar dat de aanpak ervan niet bij de toezichthouder ligt. Wel kan de inspectie hierover het gesprek agenderen en aanjagen.

- Bij §4.6: De VH vraagt of de beoordeling van het taalschakeltraject bewust niet is opgenomen in het onderzoekskader.

Het taalschakeltraject heeft weliswaar impact op hogescholen, maar valt onder de Wet Educatie en Beroep (WEB). Dit valt onder het toezicht voor het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). De werkwijze hiervan staat beschreven op de website van de inspectie.

- De VH vraagt of er ten aanzien van het vorige kader (Toezichtkader 2014) grote wijzigingen zijn in werkwijze en uitgangspunten.

De inspectie antwoordt dat dit niet het geval is.

4. Toelichting vervolg

De inspectie legt uit wat het vervolg zal zijn: er komen aanpassingen van het kader op basis van de opgehaalde feedback in het veld, daarna volgt definitieve vaststelling en aanbidding aan de minister.

De gemaakte afspraak over de herziening en het voorleggen van paragraaf 4.1 leggen we vast in het verslag.

Het verslag zal ter goedkeuring voorgelegd worden aan de deelnemers.

5. Rondvraag

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

6. Sluiting

De inspectie sluit het overleg af en bedankt alle deelnemers voor hun bijdrage en het constructieve gesprek.